Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 12, 1984 No. 110. VOL. XCI.

СХВАЛЕННЯМ ПОНАД 9-МІЛЬЙОНОВОГО БЮДЖЕТУ, ПРИДІЛОМ 30,000 ДОЛ. НА НАРОДНІ ЦІЛІ ТА РЯДОМ ІНШИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ГРОМАДИ ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ЗАКІНЧИВ СВОЇ РІЧНІ НАРАДИ

Союзівка. — Схвалення запропонованого Фінансовою комісією річного бюджету, який передбачає 9,039 000 дол. по боці прибутків та 7,416,250 дол. по стороні видатків, приділом круглої 30,000 долярів на різні народні цілі в ЗСА і Канаді та рядом інших рішень для добра організації і громади Головний Уряд Українського Народного Союзу закінчив тут, на цій своїй виховно-відпочинковій оселі, минулої п'ятниці, 8-го червня, свої одночасно звичайні річні наради, що їх цього року, з уваги на 90-річчя УНС, офіційно названо ювілейними. Наради почалися в понеділок, 4-го червня.

В останньому дні своїх нарад, якими проводили на переміну головний предсідник д-р Іван Флис та заступники головного предсідника д-р Мирон Куропась і Гльорія Пашен, Головний Уряд виносив свої рішення головно на базі рекомендації своїх спеціяльних комісій.

Організаційна мета: 4,000 нових членів, забезпечених на 11 міл.дол.

Як у минулому, так і тепер Головний Уряд приділив зокрема багато уваги організаційним справам і для скріплення заходів Організаційного Відділу, на пропозицію своєї Організаційної комісії, схвалив „поробити всі заходи для придбання 4,000 нових членів, забезпечених на 11 мільйонів долярів" у цьому.

• Прийняти на працю на повний час в Америці і в Канаді обласних організаторів, як також організаторів на місцях;

• Відбути в осінніх місяцях організаційні наради в усіх Округах УНС Америки і Канади;

• Вести акцію, щоб усі союзові Округи святочно відзначили 90-річчя УНСоюзу. Ті святкування повинні бути допоміжні в організаційній акції. Також з нагоди 90-річчя УНСоюзу в осінніх місяцях відбувати в поодиноких місцевостях зустрічі з громадянством. У таких зустрічах повинні брати участь члени Головного Уряду, як теж почесні члени;

• В часі осінньої кампанії відвідати всі школи українознавства та цілоденні парафіяльні школи, висвітлюючи при тому фільми УНСоюзу „За стерном долі" та „УНС — плюс". Тоді теж роздати учням спеціяльну союзову інформативну літературу, нові обкладинки на книжки та союзові олівці. У тій акції повинні брати участь усі члени Головного Уряду УНС;

• Відбути центральний секретарсько-організаційний курс на Союзівці. Продовжувати секретарські курси в Округах Америки й Канади;

• Продовжувати у Головній Канцелярії вищі курси для заавансованих організаторів;

• Вести акції у ювілейному році організування там, де потрібно нових Відділів УНС;

• Продовжувати оголошення УНСоюзу на радіопередачах Америки й Канади;

• Продовжувати регулярну кожномісячну появу „Трибуни УНС". Започаткувати появу раз у місяць в „Українському Тижневику" сторінку УНСоюзу

• Вести акцію збирання адрес проспектів при допомозі відділових секретарів, як теж інших засобів. Надійним проспектам висилати союзову інформативну літературу;

• Виготовити спеціяльну, ювілейну інформативно-пропагандивну союзову літературу;

• У ювілейному році нагородити всіх секретарів, які щонайменше на протязі 25 років виконували секретарські обов'язки, почесними плякетами...

Справа злуки з УБС

Предметом дбайливої уваги була також справа злуки Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу, яку в засаді вирішили вже також останні конвенції обох Союзів. Розвиток цієї справи у звітовому році та теперішній її стан реферував д-р І. Флис. Після дебат схвалено таку

Резолюцію в справі злуки.

Тому, що на цьому засіданні обговорювано запропоновану злуку Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу, і

Тому, що Головний Уряд Українського Народного Союзу на засіданні 8-го червня 1984 року уважає, що це буде в найкращому інтересі цієї братської організації та її членів, щоб цю злуку тентативно одобрити та щоб УНС і УБС злучилися; і

Тому, що Головний Уряд признає, що Український Братський Союз є братсько-запомоговим товариством, зорганізованим у спосіб подібний до Українського Народного Союзу з цілями, завданнями і на лад, які відповідають таким цієї організації, отже тому

Нехай буде рішено, що Головному Екзекутивному Комітетові доручається продовжувати переговори і приготовити відповідний контракт та поробити всі інші заходи, які вважатиме за конечні, щоб згадану злуку можна було належно схвалити та здійснити на Конвенції Українського Народного Союзу в 1986 році.

Дім для старших віком членів

На пропозицію своєї Комісії для старших віком членів, Головний Уряд уповноважнив Головний Екзекутивний Комітет закупити від Наукового Т-ва ім. Шевченка прилеглу до Союзівки площу та почати вже в цьому році поступово здійснювати загальний плян побудови відповідних мешканевих приміщень для старших своїх членів

Відділ братської діяльности

З уваги на те, що заангажована для координації братської діяльности молода активістка Марта Кордуба відійшла від праці, як і тому, що ця ділянка праці УНСоюзу вимагає відповідного оформлення, Головний Уряд, на пропозицію своєї Комісії братської діяльности, доручив своєму заступникові головного предсідника д-рові Миронові Куропасеві до чергових річних нарад приготовити плян такої діяльности.

ПРИВІТАННЯ, СТВЕРДЖЕННЯ, ЗАКЛИКИ

Як у минулих роках, так і на цьогорічних своїх ювілейних річних нарадах Головний Уряд УНС поновив свої привітання та схвалив ряд стверджень і постанов, що їх запропонувала Резолюційна комісія. У цьому схвалено:

Привітання

Головний Уряд Українського Народного Союзу, зібраний на своїх річних нарадах на Союзівці в тижні від 4-го до 8-го червня 1984 року:

(Закінчення на стор. 4)

Проголосили стейтові іспити з української мови

Олбані, Н. Й. (Г.М.). — В четвер, 21-го червня ц.р., українська середньошкільна молодь стейту Ню Йорк має нагоду, подібно як і в попередніх роках, скласти іспити з української мови в американських середніх школах і отримати три кредити, подібно як вона отримує таку ж кількість кредитів за успішний вислід іспитів з інших європейських мов після їх трирічного навчання.

Ці іспити можна складати лише у тих середніх школах, які були наперед затверджені стейтовим департаментом освіти ці іспити давати. До таких шкіл належать: Гілдерленд біля Олбані, Академія св. Юра в Ню Йорку, Пенфілд біля Рочестеру, Риверсайд у Баффало, Крищен Бредерс Академія у Сиракюзах, Равндавт Велі біля Союзівки, Фрі Академі в Ютиці та затверджена цього року, завдяки заходам Марії Кіцюк, школа Сейкред Гарт у Йонкерсі.

Учні вище поданих шкіл можуть складати іспити з української мови, звертаючись в цій справі безпосередньо до керівника відділу чужих мов у цих школах. Учні з інших середніх шкіл, які бажають цей іспит взяти повинні просити директора своєї школи, щоб він звернувся до директора одної з вище вирахованих шкіл за дозволом цей іспит взяти.

Формат іспиту з української мови є подібний до формату іспитів з інших чужих мов, і він відповідає вимогам стейтового департаменту освіти.

У підготові цьогорічного іспиту брали участь Оксана Бакум, Таня Дурбак, Авра Слюсарчук, Надя Трач та Михайло Герець.

Початок іспитів є заплянований на 9:15 ранку. Висота оплати виносить 5 дол. від кожного учня, щоб було чим покрити видатки зв'язані з технічною підготовою іспитів.

Помер о. шамб. Я. Данильчук

Карнегі, Па. — У суботу, 2-го червня 1984 року, тут помер несподівано на 62-му році трудолюбивого життя о. шамбелян Ярослав Стефан Данильчук, вікарій епархії св. Йосафата в Пармі, Огайо.

О. шамб. Я. Данильчук був довголітнім парохом церкви св. Трійці в Карнегі, Па., деканом Піттсбургу і директором різних церковних організацій й товариств, взірцевим священиком. Від часу створення нової епархії в Пармі, яку, як відомо, очолює єпископ Роберт Москаль, о. Я. Данильчук сповняв функцію генерального вікарія. Не зважаючи на фізичні недомагання, він з посвятою і відданістю виконував свої священичі й адміністративні обов'язки і був одним з головних дорадників Владики Роберта.

Треба підкреслити, що о. Я. Данльчук опікувався ввесь час молодим учнем Робертом М. Москалем, в духовній семінарії у Стемфорді і радів, після висвячення його на священика, а опісля на єпископа, його успіхам в праці, його активністю у церковному і громадському житті.

Отець Я. Данильчук народився 9-го грудня 1922 року у Вилкс-Беррі, Па., в родині диригента церковних хорів та дяка Симеона і Олени з дому Кумко. Його батько 35 років дирижував церковним хором у Фреквиллі, Па.

Св. п. о. Я. Данильчук

В 1939 році о. Я. Данильчук закінчив середню школу, а в 1944 році студії богословії на католицькому університеті у Вашінгтоні. В 1947 році тодішній Митрополит УКЦеркви Константин Богачевський висвятив його на священика. Спочатку він був помічником пароха в церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сити, а потім служив парохом в інших громадах. Він був також духовним опікуном Української Католицької Молоді.

Священичий похорон очолений Владикою Р. Москалем, відбувся в середу, 6-го червня. Похоронили о. Я. Данильчука на парафіяльному цвинтарі, біля могили його батьків.

Л. і І. Жуки почали турне

Першого червня ц.р. відомі піяністи Люба й Іриней Жуки, почали свої друге европейське турне двома речиталями в Гласґові, Шотляндія. Брат і сестра з Монтреалю концертуватимуть в Великобританії, Франції, Німеччині, Австрії, Польщі і Мадярщині в містах: Единбург, Лондон, Париж, Мюнхен, Відень, Грац і Варшава. Турне спонзорує відділ культурних справ міністерства зовнішніх справ Канади.

Від самого початку сформування дуету піяністів Люби й Іринея Жуків вони популяризують музику українських і канадських композиторів в Канаді і за кордоном. Відбулися прем'єри творів в їх виконанні декількох композиторів, в тому Юрія Фіяли, Грейгема Джорджа і Дейвида Кіна, спеціяльно написані для них.

Під час свого другого европейського турне в кожному концерті піяністи включають кілька творів канадської музики до свого постійного репертуару.

Р. Рудницький виїжджає в міжнародне турне

Янгставн, Огайо. — Піяніст-віртуоз Роман Рудницький, після своїх тріюмфальних виступів у травні в Америці, в тому 20-го травня ц.р. у Чикаго у великому симфонічному концерті української музики, де він грав „Слов'янський концерт" Бориса Лятошинського, виїжджає у четвер, 14-го червня, в міжнародне турне, що триватиме три з половиною місяці.

Піяніст дасть під час цього турне 37 концертів. Вперше він дасть ряд концертів під час чотирьох екскурсійних подорожей британських пароплавів „Канберра" і „Сі Принсес", що триватимуть до кінця серпня. Потім він матиме 10 речиталів в цілому ряді міст Індії, це вже його четверте турне туди. Повертаючись до ЗСА він дасть два концерти на острові Багрейн та один концерт в Рамсгейті, Англія.

Виступи Р. Рудницького в Гватемалі у квітні ц.р. пройшли з великим успіхом і його запросили знову виступити там з народною оркестрою та скласти перший національний конкурс піяністів, який запляновано на 1985 рік і очолити жюрі цього конкурсу.

ПРЕЗИДЕНТ ПОВЕРНУВСЯ З КОНФЕРЕНЦІЇ НА ВЕРШИНАХ

Вашінгтон. — Триденна економічна вершина конференція семи індустріяльних країн Заходу, що закінчилася в суботу, 9-го червня у Лондоні, пройшла з добрим успіхом і в однозгідності, бо крім невеликої напруженої розмови поміж президентом Рональдом Реґеном і канадським прем'єром П'єром Еллїотом Трудо, все інше пішло зовсім згідливо.

Прем'єр Трудо вимагав від зібраних лідерів — Великобританії, Франції, Італії, Західньої Німеччини і Японії, а найбільше від ЗСА — більших зусиль, щоб превернути „детант" з совєтами, на що президент Реґен гостро і дотепно запитав, що властиво, має на увазі Трудо; він сказав: „що можу я зробити? Ми підемо й сядемо перед порожніми стільцями і цим примусимо тих парубків повернутися?"

Не повелося і другій пропозиції Трудо, що хотів поставити за „наріжний камінь" конференції боротьбу проти занечищення повітря індустріяльною Америкою, що в свою чергу створює так званий „кислотний дощ", від чого попсувалися води озер Канади і зазнали великих пошкоджень дерева канадських лісів. Конференція цього питання не прийняла в такому оформлені, як хотів Трудо, а лиш ухвалила далі вивчати цю проблему.

Головні ж цілі цих вершинних конференцій були завжди перш усього — стримання інфляції і боротьба з безробіттям в світі, а в цих обох царинах є великі зрушення в кращий бік, — сказав президент Реґан на короткій пресовій конференції в саду Вінфілд-дому, офіційної резиденції американського амбасадора, де затрималися Реґени, вранці в неділю, 10-го червня, якраз перед відлетом додому після 10-денного перебування у Европі.

В Індії бунтуються військові частини, складені з сікхів

Ню Делі, Індія. — Після кривавої розправи індійського війська з самостійницькими намаганнями релігійної і етнічної групи населення Індії — сікхів у провінції Пунджаб, яку вони населюють у 80 відсотках, де минулого тижня в атаці на т.зв. Золотий Храм у Амрітсарі було вбито урядовими військами понад 800 сікхів, разом з їхнім духовним і політичним провідником Ярнаїлом Сінґгом Бріндранвале (його тіло з 70-рами від кулі знайдено в пивниці храму і тепер в очах сікхів, він став мучеником за віру й свій народ), — після цього по всій Індії, де проживають сікхи, дійшло до голосних демонстрацій, а навіть збройних заворушень, коли — обурені цим безпреценденинтим у вільному світі вчинком уряду демократичної начебто країни — сотні сікхів вийшли протестувати проти такого дикого способу „розв'язати" питання сікхських вимог більшої самоуправи для провінції Пунджаб і більших прав для сікхського населення.

До ще більшого загострення ситуації в країні дійшло в неділю, 10-го червня, коли повстали вояки армії в кількості 600 осіб з віри і походження сікхи, почали бунти й марш на північ, з провінції Бінар північно-східньої, щоб йти рятувати своїх земляків і одновірців у Амрістарі, в Пунджабі, завбивши перед тим високого військового старшину бригадира Р.С. Пурі в його штабі в місті Рамгарг у провінції Бінар. Цих збунтованих вояків-сікхів зустріло індуське військо і начебто роззброїло, але є вістки, що повсталі вояки-сікхи чинили збройний опір. Докладні відомості про жертви, як і про всі інші події не доходять у вільний світ, бо уряд Індії наклав заборону на повідомлення про акції в Пунджабі й де-інде, що пов'язані з боротьбою уряду Індіри Ганді з сікхськими „терористами." Тим часом скрізь по світі, де живуть сікхи, розпочалися протестні демонстрації проти, як вони кажуть, геноциду сікхів індусами. В Англії, де є значна група сікхів, понад 20,000 осіб протестувало в Лондоні під амбасадою Індії, вимагаючи вже тепер не тільки автономії, але самостійности для Пунджабу та називаючи Індіру Ганді „вбивцею" невинних людей в Амрістарі, де, крім штурму „Золотого Храму", такі самі „пацифістичні" операції проти „терористів"-сікхів провело урядове військо ще по 47-ми інших святинях-церквах сікхів.

У СВІТІ

В АРГЕНТИНІ ДІЮЧИЙ президент держави Рауль Альфонсін підписав урочисте акт порозуміння і згоди з колишньою президенткою Ізабеллою Мартінез Перон та із десятком інших менших політичних партій. Порозуміння допоможе демократичній владі Аргентини, яка бореться з економічними труднощами та зростаючими боргами.

УРЯД СССР ПОВІДОМИВ офіційно ЗСА, що д-р Андрей Сахаров та його дружина Єлена Боннер живі та їхньому здоров'ю нічого не загрожує. Однак Державний департамент не вірить вповні тим запевненням і уважає, що як довго наочні свідки не бачили і не говорили із Сахаровим усі інші інформації можуть бути фальшиві.

ТРИ ЖИДИ З МОСКВИ заявили західним кореспондентам, що в СССР є ще тисячі жидів, які бажають виемігрувати на захід, хоча офіційні совєтські чинники уважають, що охочих на еміграцію жидів вже немає. В останніх роках виїзд жидів з СССР дуже зменшився.

ЛІДЕР КОМУНІСТИЧНОЇ партії Італії Енріко Берлінгер дістав крововилив в мозку під час того як промовляв до 5,000 слухачів на площі у Падуї. Він негайно перейшов операцію у місцевому шпиталі, але повідомляють, що стан його здоров'я дуже поважний. Берлінгер має 62 роки.

В'ЄТНАМСЬКИЙ УРЯД ЗАКИДАЄ китайця, що в останніх двох місяцях китайські війська вбили у прикордонній полосі сотки цивільного населення. Майже щоденно радіо з Ганой подає вістки про агресію китайських військ на території В'єтнаму.

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ понад 7,000 населення залишило свої селища та втекло з дистрикту Умбумбулу з приводу сутичок поміж двома родами племени Зулю в яких вбито вже 15 осіб.

ПОНАД 500 ДЕМОНСТРАНТІВ протестувало на днях в Тель Авіві в Ізраїлі, домагаючись евакуації ізраїльських частин з Ливану, які, як відомо, перебувають в цій країні від часу ізраїльської інвазії тому два роки. Багато з тих демонстрантів несли транспаренти з такими написами як „Два Роки забагато в Ливані", „Залишіть Північне Побережжя", „Поверніть Вояків до дому" тощо.

ПОНАД 1,500 САЛЬВАДОРЦІВ втекло із тієї частини країни, де комуністичні повстанці забирають цивільне населення до своїх відділів. Це є найбільша така акція від чотирьох років у тих частинах Сальвадору, що є в руках повстанців і виглядає, що повстанці вже не мають прихильности населення, яке було на початку громадянської війни. Втікачі пояснюють, що вони не лише не бажають боротися по стороні повстанців, але також не бажають, щоб їхні діти ходили до шкіл, які провадять повстанці. Всіх втікачів приміщують у великих таборах в провінції Сам Міґуель і ними завідує Червоний Хрест.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Волтер Мондейл, який у передвиборах таки зумів досягнути магічного числа делегатів 1,967, потрібного для номінації на президента у першому голосуванні, почав розглядатися тепер за віцепрезидентом, який би був найбільш відповідною особою на пост віцепрезидента. В політичних колах переважає думка, що Крайовий комітет Демократичної партії стосуватиме тиск на другого з черги кандидата на президента сенатора Ґері Гарта, щоб він полагодив свої справи з партією і В. Мондейлом та прийняв кандидатуру віцепрезидента. Тим самим Демократична партія полагодила б дві основні справи: віцепрезидента і загрозу двоподілу на Конвенції в липні ц.р. Г. Гарт покищо не погоджується на таку розв'язку і заповідає змагання на Конвенції.

ЗБІЛЬШЕННЯ ВІДСОТКУ трагічних автомобільних випадків на далекобіжних дорогах ЗСА спричинених молодими водіями під впливом алкоголю і наркотиків, були основною спонукою для членів Палати Репрезентантів під час голосування над законопроєктом, який передбачає зменшення федеральних дотацій з фондів Департаменту транспортації для тих стейтів, у яких все ще існують закони, що молодь нижче 21-го року життя, може вільно купувати алькогольні напитки. Внесковавцем цієї пропозиції був конгресмен Джеймс Говард, демократ з Ню Джерзі. Рівночасно Палата полагодила справу додаткових фінансів для поліпшення і будови нових шляхів в сумі 5,2 більйона долярів.

СЕНАТОР ҐЕРІ ГАРТ зустрічався в половині минулого тижня з спікером Палати Репрезентантів Томасом О'Ніллом, демократом з Массачусетс, який заявив кандидатові на президента, що він є добрим кандидатом на це високе становище, але не переможе. Інші конгресмени натомість заохочували Г. Гарта продовжувати заходи для отримання номінації, а прихильні до Гарта законодавці прямо заявляли, що він одинокий може стати до змагу з республіканським кандидатом, теперішнім президентом Рональдом Реґеном. „Якщо провід Демократичної партії не прислухатиметься до голосу Г. Гарта і тієї частини виборців, які його підтримували від самого початку, то перемогу напевно здобудуть республіканці", — заявили деякі приятелі кольорадського сенатора, які не бажали бути названими.

ЕПІДЕМІОЛОГ НАОМІ ГАРЛІ з Медичного Центру Нюйоркського університету в опублікованій у журналі „Ню Інґлед Джорнал оф Медисін" статті пише, що природна радіяція може бути спричинником раку легенів, від якого помирають щорічно в ЗСА 10,000 людей. Заподіює шкоду радіоактивний ізотоп, який формується при розпаданні атому урану. Вона зокрема торкнулася проблеми, що існує в шахтах урану і заліза, де рівень ізотопа дуже високий, проте, і в повітрі нашого оточення є радіоактивні ізотопи. Отже, всі американці, пише вона, наражені на небезпеку захворіти раком легенів. Американська Асоціяція боротьби з раком передбачає, що в цьому році приблизно 121,000 людей помре від цієї хвороби, у більшості спричиненої куренням цигарок. До цього Н. Гарлі додає, що серед некурців одна п'ята кількість захворювань раком буде спричинена, власне, радіоактивними ізотопами.

Польська поліція заарештувала Б. Ліса

Варшава. — Речники комуністичного уряду прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського офіційно повідомили представників засобів масової інформації, що поліції вдалося заарештувати другого після Леха Валенси лідера забороненої в Польщі профспілки „Солідарність" Богдана Ліса, який, від часу розв'язання вільної робітничої спілки перебував у підпіллі.

Для режиму Ярузельського Б. Ліс був найбільш небезпечною особою бо, нема де правди діти, він із своєї підпільної квартири „тримав при житті" профспілку й живою вдержував надію на її повне відновлення. Крім того підпільні лідери „Солідарности" вважають ся символами спротиву комуністичному режимові і за таких їх вважає В. Ярузельські, який робить усі можливі заходи, щоб зліквідувати спротив польських народних мас, зокрема робітництва.

Л. Валенса заявив кореспондентам після поширення інформації про арешт, що „Солідарність" втратила дуже активну людину і це є велика шкода для профспілки яка, однак, переживе усі кризи і наступ режиму та прийде ще до голосу в майбутньому, хоче цього уряд чи ні. В телефонічній розмові із західними кореспондентами Валенса підкреслив, що замість творення так званих керівних п'яток, ми потворимо трійки і, не зважаючи на зменшення числа проводного елементу в „Солідарності", триватимемо ще дальших 50 років, якщо цього буде потрібно.

Б. Ліс був колись членом комуністичної партії і захоплювався комуністичними ідеями, поки не розчарував ся репресивними акціями режиму над польським народом. Після створення вільної профспілки він очолював варшавський відділ „Солідарности". Урядове радіо і телевізія, повідомляючи про арешт Б. Ліса, не подали де саме його було зловлено і в яких обставинах.

КРАЙОВИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ Республіканської партії і локальні комітети за перевибір Рональда Реґена на президента у виборах в листопаді ц.р., не приділяють великої уваги до спекулятивної аналізи демократів і не цікавляться тим, кого Волтер Мондейл обере собі за віцепрезидента. Ані сенатор Ґері Гарт, ані жінка не будуть віцепрезидентами в цьому році, бо демократи мусять задовільнити південні стейти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Другий фронт і Піррова перемога

Дня 25-го липня 1932 року Польща і Совєтський Союз підписали „пакт неаґресії". Вірні своїй неначе принциповій політиці ламати підписані міжнародні зобов'язання, 24-го серпня 1939 року підписано між Німеччиною Адольфа Гітлера і Совєтським Союзом Йосифа Сталіна договір, відомий в історії, як пакт Молотова й Ріббентропа. Це було зелене світло для поведення Німеччиною воєнного наступу проти Польщі й згодом цілого ряду інших держав з „бліцкріґом" також проти Франції з ціллю заволодіти над всією Европою. Америка спершу ставилася невтрально до Другої світової війни, але після трагічного для американської морської фльоти налету японського летунства у Порт Гарборі 7-го грудня 1941 року — вона формально виповіла війну Німеччині і Італії 11-го грудня 1941 року.

Але мир і співпраця між двома тоталітарними імперіями зі взаємосуперечними політичними ідеологіями і двома диктаторами, що прагнули власної влади над світом, не могли тривати довго і вчасним літом 1941 року покотилися почерез Краків і Варшаву на схід 250 німецьких змоторизованих дивізій — найбільша й наймогутніша армія, яку до того часу бачив світ. Відомо, що німецький наступ проти СССР зупинився під Москвою, але дійшов над Волгу і на Кавказ. Масові достави Америкою зброї, виряду і навіть харчів почерез Мурманськ на підставі закону про „позику й допомогу" („ленд енд ліз") — врятували большевицьку імперію від катастрофи та дозволили їй виграти битву під Сталінґрадом. Німецька армія почала відступ на захід, але вислід війни був все ще сумнівний. Проте 6-го червня 1944 року висадились у Нормандії 135,000 американських, британських канадських вояків, створивши другий західній протинімецький фронт.

Висадку переведено 6,939 кораблями під „парасолею" 1,682-ох бойових літаків. У сорокові роковини цієї історичної події відбулася на місці висадки церемонія з участю сімох голів держав, між ними і президента Реґена.

У цій Другій світовій війні згинуло на всіх бойовищах 292,131 американських вояків; 115,185 вояків померли від ран і хворіб. Під час висадки у Нормандії згинуло 9,386 американських вояків, похоронених на цвинтарі, що йому надано назву американського стейту Омага. Так само місцевість, де переведено цю історичну, найбільшу в історії світу військову висадку, названо іменем стейту Юта. Завзятий німецький спротив під командуванням відомого з північно-американської операції генерала Роммеля зламано і 7-го травня 1945 року Німеччина проголосила свою капітуляцію. Адольф Гітлер застрілив в бункрі канцлерського будинку в Берліні себе і вірну йому Еву Бравн. До столиці Третього Райху вступили з заходу альянтські — від сходу совєтські війська.

Проте для Америки і всього вільного світу розгромлення Німеччини Гітлера й Італії Муссоліні було Пірровою перемогою. Прогнано диявола — вельзевувом. Трагічна помилка, яку Д. Д. Рузвелт зробив на конференції в Ялті, пішовши на концепцію Сталіна поділу світу на дві сфери впливів, пімстилася і на останній воєнній операції. Винстон Черчіл дораджував мудро — не робити висадки в Нормандії, а почерез Румунію маршувати блискавичним темпом до Балтики і відрізати відворот німців та підсилити фронт на сході. Д. Д. Рузвелт спротивився такому мудрому плянові, який не допустив би большевиків до Середущої Европи. Перемога Америки і її західніх союзників у Другій світовій війні є класичним доказом правильности вислову: „Можна виграти війну і програти мир".

Сьогодні, як про це вже була мова на сторінках „Свободи", совєтські історики фальшують справжній хід і вислід Другої світової війни, промовчуючи підстави перемоги під Сталінґрадом і промовчують всю велетенську американську допомогу совєтському війську і приписують тільки собі, Москві, заслугу у перемозі над гітлерівською Німеччиною. Очевидно, що такою брехнею можна годувати тільки власних незрячих громадян, бо й большевицькі редактори й автори „Большої" совєтської енциклопедії напевне ознайомлені зі західніми науковими творами і пишуть під диктатом фахівців-пропаґандистів з Політбюра. Зокрема книга Д. Д. Айзенгавера „Хрестоносний похід" насвітлює детально створення цього другого воєнного фронту в Нормандії, який коштував життя сотням тисяч вояків західніх країн, які гинули в переконанні, що воюють за мир і волю світу. Вони не винуваті, що знищено одну ворожу людству імперію і створено другу, яка й тепер тримає світ в атмосфері шантажу своєю могутньою збройною силою.

Десятки тисяч людей, головно кревних полеглих в Нормандії вояків поклонялися їхнім тіням. Але скільки з-посеред них і навіть зібраних там державних лідерів подумали тоді, що макіявеллівський принцип „ціль освячує засоби" фальшивий і що союз з СССР проти Німеччини Гітлера підготовив цю міжнародну кризу, яка існує нині, погрожуючи третьою війною.

Володимир Душник

АМЕРИКАНСЬКО-БРИТАНСЬКИЙ СОЮЗ ТРИВАЄ ДАЛІ

Відзначування 40-річчя американсько-англійської висадки в Европі, що відбулася в Нормандії, Франція, 6-го червня ц. р. з участю президента Реґена, британської королеви Єлисавети, французького президента Міттерана і інших голів західньоевропейських країн, дає вийняткову нагоду до створення тривалости англо-американського союзу, який зумів знищити такі мілітарні потуги, як гітлерівська Німечина і імперіяльна Японія та їхніх союзників.

Сорок років по висадці англійських військ в континентальну Европу, англійці далі говорять про „спеціяльні відносини між американцями й англійцями". Обидві країни є, мабуть, одинокими державами, яких в'яже не тільки обопільна приязнь, але також державно-політичні і мілітарно-стратегічні цілі.

Одначе, від 1944 року по сьогоднішній день наступило багато важливих змін, які засадничо змінили характер американсько-англійського союзу. Сорок років тому, Великобританія була одним з трьох рівнозначних мілітарних партнерів, цебто з Америкою і СССР. Сьогодні, Британія є потугою середньої величини, яка є мілітарно й економічно слабшою як Франція або Західня Німеччина.

Під час „Ді-Дей" 6-го червня 1944 року у висадці в Европі було майже стільки тисяч британських вояків, що й американських, чого правдоподібно не можна б було побачити сьогодні, якщо б зайшла потреба нової висадки на европейському континенті. Ще в 1945 році Великобританія разом із ЗСА і СССР була членом конференції у Потсдамі, на якій визначено політичну будучність побитої Німеччини.

Річ ясна, що існує тісна співпраця між Америкою й Великобританією. британський центр у Челтенгемі є дуже важливим зв'язком для американського ґльобального збирання розвідчого матеріялу; Америка далі достачає складові частини британського атомового арсеналу, і Великобританія прийняла американські крилаті ракети, і т. п.

Одначе було б дуже важко прийняти, як факт, теорію, що цілі американської і британської закордонної політики — ідентичні. Хоч Великобританія відноситься з певною прихильністю до американських інтересів у Центральній Америці, Лондон зовсім не був вдоволений закладанням мін при берегах Нікараґуа американцями; прем'єр-міністер Марґарет Тачер почувалася ображеною з уваги на факт, що американський Уряд зробив висадку американських збройних сил на Ґренаді, яка є членом Британського Комоннвелту Держав. Багато англійців, наприклад, думало, що під час британсько-арґентинської війни за Фалкляндські острови, американська підтримка Англії була тільки позірною, а не дійсною та ефективною.

На думку визначних англійців, провід американської політики є тепер в руках американців, які походять з півдня чи заходу ЗСА, а не зі сходу, яких цікавлять проблеми інші ніж Европа.

Великобританія продовжує шукання нової ролі Британського Коммонвелту в Европі. Хоч з великим опізненням, Британія стала членом Европейської Економічної Спільноти.

Воєнний американсько-британський союз, що під закодованою назвою „Опарейшен Оверлорд" приготував і перевів в життя висадку в Нормандії і довів до перемоги над Гітлером, існує далі, хоч у поширеній чи „розрідженій" формі, цебто в НАТО, де ще інші европейські держави стали членами.

Одначе, не зважаючи на розбіжності між Англією й Америкою, союз чи близька співпраця існує далі, тому що існує спільність цієї самої мови, демократичних ідеалів й спільної літератури.

Багато британців напрочуд горді, що їхня колишня колонія стала могутньою потугою світу, і не плачуть над цим, що втратили для своєї імперії таку перлину, якою є Америка.

Ол. Зозуля

Клятва Гіппократа

Велика юрба людей облягала мури київського медінституту, — це діди, баби, батьки й сестри абітурієнтів, що поодинці виходили з дверей храму науки. Їх закидають запитаннями: „Ну, як?"

— Запитання каверзні, жах — питають, що таке біогеоценоз?

Батьки хвилюються більше тих, що тремтять перед іспитом. Але переживають не всі. Ось Любов Черненко з міста Макарова, і голова колгоспу В. Петрицький цілком спокійні, бо певні, що їх діти будуть носити білі халати. І не помилилились.

Юрба протестує: „Якже воно так, син має золоту медалю і...провалився? Моя дочка має дві медалі, а вийшла зі слізми".

Може воно б на цьому й скінчилось, але знайшлися такі, що написали до прокурора скаргу з доводом, що в інституті існує хабарництво. А раз скаргу одержано — треба її перевірити.

Перевірку доручили слідчому В. Ткаченкові. Слідство почалося з Макарова, тобто з Любови Черненко. Від неї зажадали показати свідоцтво про закінчення школи її дочки Ольги. О, лишенько! Одні трійки та дві чвірки. Застрашена мати призналася, що за „іспит" дочки заплатила 7,000 карбованців.

— Деж ви взяли таку суму? — запитав слідчий.

— Збирали цілим миром: у дідів, у батьків; дещо позичили брати і сестри...

— Кому дали хабара?

— Своєму родичеві, науковому працівникові Академії Наук О. Нещименкові. Від Нещименка почали розмотувати клубочок, нитка якого привела до доцента А. Ващука. Останній почав виправдовуватись, що він ненароком вплутався в цю халепу за дурну тисячу, а хабарником є завідуючий катедрою Євген Ол. Бездєнєжних.

— Яка такса була з абітурієнта?

— П'ять-сім тисяч.

— Скільки одержували ви?

— 25 відсотків.

Кандидат наук Є. Бездєнєжних зовсім лагідний і неперебірливий. Хабарі брав грішми, золотом, сріблом. Не відмовлявся від индиків, гусей і ковбас. Брав все, що йому привозили.

Завідувач катедрою Бездєнєжних користався великим авторитетом: він рецензент, співавтор навчальних програм, декан факультету іноземних студентів. Словом, вважався інститутським богом. І не мав відношення до іспитів, але члени комісії були на його послугах. Накази давались умовними сиґналами. Коли абітурієнт ставав перед комісією і чухав праве вухо, його зразу заносили до списку прийнятих.

Коли слідчий попросив Бездєнєжних розповісти про свої комерційні діла, він чистосердечно визнав свою провину й підтвердив, що взяв хабарів грошима всього 34,117 карбованців, і додав: „Мені байдуже яке рішення буде винесено, оскільки маю 62 роки.

І от, перед судом сидять хабарники та хабародавці — три кандидати наук, два головлікарі і голова колгоспу, а свідками-студенти.

Суддя Ірина Суткова запитує Бездєнєжних.

— У свій час ви давали клятву Гіппократа. Навіщо ви до майбутніх лікарів застосували обман? ! Ви стали хабарником...

— Я не хабарник, — вигукнув підсудний, — я шахрай, бо брав гроші від тих, що й без моєї допомоги могли скласти іспит. Прошу судити мене за шахрайство.

— Виходить, — коментує суддя, — що ви і право простудіювали, бо знаєте, що за хабар вдвічі більша кара як за шахрайство.

Голова колгоспу В. Петрицький свій хабар обґрунтував так: — Дочка моя, хоч мала медалю, тричі провалилась. Мені бувальці підсказали, що без хабара діла не буде, коли син подав заяву до інституту, я зразу кого треба підхабарив. Син іспит витримав і тепер студент. Щоправда він мав золоту медалю.

— От цікаво, чому вашому синові захотілось бути лікарем? Можна ж вчитись на агронома чи вчителя.

— Знаєте, у лікаря така професія, що його не тягають на всякі команії. Сидить собі в чистоті і теплі та виписує хворим всякі таблетки.

Після наради суддів, винесено короткий вирок: Бездєнєжних одержав 15 років позбавлення волі, Нещименко — дев'ять, Ващук — вісім. На різні строки засуджено й хабародавців.

Дивним є те, що суд не позбавив засуджених лікарської практики. Очевидно тому, що в концтаборах людність зростає, а лікарського персоналу бракує.

Михайло Ільків

ТРИВАЛЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ВІДРОДЖЕННЯ

Без сумніву треба ствердити, що економіка ЗСА вже третій раз прогресує. Це, мабуть, вперше після Другої світової війни, уздоровлення в народнім господарстві країни триває такий довгий період часу. Можна сподіватися, що такий економічний стан буде продовжуватися принаймні до кінця цього року, тому що це якраз виборчий рік Президента цієї країни. Є ще інші причини до оптимізму щодо уздоровлення господарства, а саме: видатки комсументів не зменшуються, банки мають гроші на кредитові цілі, інфляція не збільшується, цінність доляра не спадає, безробіття — високе, але число працюючих сьогодні є значно більше як будь-коли перед тим, і перелік цих усіх економічних „благ" ще довго можна продовжувати.

До від'ємних познак у розвитку економіки треба зарахувати 12.9 відсотковий показник на кредит, що вправді не є надто заохочуючий, тому, що зависокий і немає виглядів на його зменшення в скорому часі. Якщо промисловці в дальшому інвестуватимуть більше грошей на модернізацію підприємств і вимагатимуть кредиту на цю ціль, то це, мабуть, причиниться до збільшення відсоткової стопи, а не зменшення. Знижена відсоткова стопа в 1982 році стимулювала не тільки автомобільну і житлову промисловість але також інші громадські ділянки. Стимулювання ринку активністю промисловости зменшило безробіття до 7 7 відсотка, що важливіше це, що воно створило ринок праці і затруднило біля 4.25 мільйона осіб. Особисті доходи працюючих зросли з 4-ох відсотків в 1982 році до 8.5 відсотка в 1983 році. Тепер, коли порівняти особисті приходи працюючих і низький інфляційний відсоток, тоді стає зрозумілим чому консументи є впевнені і роблять більші видатки. Можна припускати, що як довго праця і робочі години збільшуються, а інфляція є під контролею, то люди будуть купувати, а промисловці будуть старатися задоволити попит ринку і робітника. Наприклад, в 1983 році продано 8 мільйонів авт, але рік перед тим продано 11 мільйонів автомашин, і передбачається, що ця промисловість буде збільшуватися. Погіршити економічну ситуацію може тільки політична ситуація у світі.

Житлова промисловість — це також додатня сторінка в розвитку економіки, наприклад, в 1983 році продано 1.9 мільйонів хат, при тому ця цифра нижча попереднього року. Відсотки на довгореченцеві кредити на доми ще досить високі, біля 13,5 відсотка, але через концесії від будівничих фірм для кредитових інституцій і урбанізацію населення — попит на доми збільшується. Продукція різних родів промисловости не зменшується, навпаки збільшилася до 8.8 відсотка в другому кварталі комерційного року. Безперечно це можна різно інтерпретувати, але приймім стан фактичний, що це сталося в наслідок збільшення потреб ринку. Комерційні підприємства вкладають гроші в модернізацію їхніх обслуг, себто інсталяцію компюторів, комунікаційних засобів та різного інвентаря. З інших замітних справ — це те що видатки на товарові резерви збільшуються, а це ознака що плянування в підприємствах буде зміненим. Мабуть, що однією із причин такої зміни — це зріст великої продукції в другому кварталі цього року, а з другого боку — це ознака для робітника, щоб бути більше обережним у видаткуваннях.

Одна ділянка господарства, що не включилася в оздоровлення економіки країни — це закордонна торгівля. Тому, що доляр є надто високо оцінений у відношенні до інших закордонних грошей, продукт ЗСА є задорогий для закордонної горгівлі. При тому товар вироблений за кордоном конкурує з американським продуктом як ціною, так і якістю, через те немає ринку збуту за кордоном. В 1983 році експорт товарів домашнього вибору зменшився майже на 21 більйон долярів у відношенні до 1.6 трильйона долярів загальної гуртової продукції, хоч це була причина, що показник гуртової продукції був на 90 мільйонів вищий попереднього року. Якщо експорт був би не змінений за той період часу, тоді четвертий квартал 1983 року гуртової продукції виносив би 7.5 відсотка, а не 6 відсотків, як занотовано. Загально, в господарському відродженні країни не тільки експорт становить перешкоду, але також великий федеральний бюджетовий дефіцит. Отже, комбінація цих двох причин і стисла фінансова політика можуть причинитися до підвищення відсоткової стопи. Така ситуація може погіршити дальше господарське відродження. Хоч з іншого боку — тверда фінансова політика втримає цінність гроша, та інфляцію під контролею.

З цього висновок, що цей 1984 рік з господарського боку треба прийняти оптимістично. Одначе наступний рік може внести знову різні господарські несподіванки. Звичайно, так буває після вибору президента країни.

ГРЕЦЬКА МОРСЬКА ФЛЬОТА будує тепер велику галеру, щоб познайомитися в цей спосіб, як старинні греки провадили при помочі галер воєнні операції. Плян побудови старовинних галер розпічнеться в 1985 році, а кошти обраховують на **50,000 долярів**. Над проєктом будуть працювати грецькі та англійські історики, археологи і техніки. Передбачають, що побудова триватиме один рік.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА підозріває, що Чіле постачає Ірак розривними бомбами. Недавно на телевізійній сітці Ен-Бі-Сі інформували, що чотири американські фірми постачали Чіле матеріяли потрібні для виробу цих бомб, не знаючи, що вони призначені для Іраку.

УРЯД АРҐЕНТИНИ переговорює з Іраном на тему продажу сотні середнього розміру танків. Вже перед тим Арґентина постачала Іранові набої для артилерії та іншу легку зброю.

Чеський голос про українські етимологічні словники

Прага (ОУПС). — Тут вийшов 52-ий том одного з найповажніших словістичних журналів „Славія", що його видає Інститут Слов'янознавства Академії Наук у Празі, з статтею-оглядом усіх слов'янських етимологічних словників пера Е. Гавлової. Окреме місце присвячено тут двом українським працям у цій ділянці: словникові проф. Яр. Рудницького, що вийшов у Канаді в роках 1962-1982 та „Етимологічному словникові української мови", що в 1982 р. почав появлятися в Києві, як колективна праця під головним редакторством О.С. Мельничука. „Цінністю (першої праці) — на

(Продовження на ст. 4)

Василь Яцун

КНИГА МОНУМЕНТАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ

1

(„Світильник істини". Джерела до історії Української Католицької Богословської Академії у Львові 1928—1929—1944, том 3, вид. Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи. Матеріяли зібрав і опрацював д-р Павло Сениця. До друку приготовили: о. рад. Володимир Жолкевич, проф. Ярослав Чумак і проф. Андрій Турчин. Торонто-Чикаго, 1983.8, 960 стор.)

Ця імпозантна, великого формату книга, в темновишневій полотняній оправі, із тисненим золотим заголовком вийшла в серії праць Української Католицької Богословської Академії (УКБА) як том 53. Вона збагачує два попередні томи „Світильника істини", видані в 1973 р (719 стор.) і 1976 р. (663 стор.). Як попередні томи, так і цей, третій, присвячений засновникові й меценатові УКБА Слузі Божому Андреєві, її організаторові і ректорові, теперішньому Патріярхові і кардиналові Йосифові, та всім колишнім її студентам.

Двадцять розділів першого тому ознайомлюють читача із студійно-виховною структурою тієї єдиної високої української школи не лише в Галичині, але й в усій Україні та на цілому Сході Европи в половині XX століття. Вони дають широкі відомості про програми на філософічно-теологічному факультеті УКБА, про колеґію професорів, їх наукові досягнення і їх недолю під час другої окупації Галичини большевиками в 1944 році, про культурно-освітні товариства питомців Академії, про позанаукову діяльність Академії (синоди, унійні конференції) тощо. В книзі 186 світлин, між ними знімки Митрополита Андрея, ректора Владики Йосифа, всіх професорів, Владики Івана Бучка, Владики Миколи Чернецького та колишніх питомців Академії Владики Івана Прашка і Владики Ізидора Борецького.

Матеріяли другого тому „Світильники істини" дають поширену історію УКБА в пов'язанні з історією нашого народу. Тут багатенні дані про діяльність Митрополита Андрея і Патріярха Йосифа, про організацію і діяльність Богословського Наукового Товариства, листи й послання Митрополита Йосифа до вірних із заслання, про долю Академії під час і після Другої світової війни; про звільнення Митрополита Йосифа з неволі, його велику працю і осяги на волі і т. п. Матеріяли доповнені 47 знімками, між ними знімками Митрополита Андрея з його перебування у Канаді в 1910 році, в Москві в 1917 році, з його похорону в 1944 році, знімками Блаженнішого Патріярха Йосифа та знімками з життя студентів богословів Академії.

Третій том „Світильника істини", найбільший обсягом, видано для відзначення 50-ліття УКБА (1929-1979). В ньому багатющі нові матеріяли, опрацьовані в 10-ти розділах із вступним словом о. д-ра І. Гриньоха, який чітко окреслює основне завдання усіх збірників „Світильника істини" так: „На підставі доступних документальних матеріялів насвітлити й берегти для майбутніх поколінь виникнення, поступовий ріст і життя Богословської Академії, бо це була „єдина висока школа на цілому просторі Української Землі і Европейського Сходу, духовна сила якої була в тісному поєднанні заповітних ідей церковної вселенськости, повноцінности в ній східнього християнства і національної української традиції".

У першому розділі цього тому (19-120) подано докладні звідомлення про ювілейний З'їзд для відзначення 50-ліття УКБА, який відбувся в Торонто в 1980 році.

У другому розділі (121-310) поміщено 19 доповідей об'єднаних, можна б сказати, загальною тематикою „Українська Католицька Церква, її науково-виховні установи і дві найвизначніші постаті в їх розвитку в 20-му столітті". Щоб написати аналітично-синтезовану рецензію на всі доповіді, треба було б посвятити надто багато місця; тому я мушу обмежитися до ствердження лише сутнього в них.

У своїй доповіді „50-ліття Української Богословської Академії" д-р Сениця накреслив правильно важкий період національно-культурно-політичного життя українського народу в Галичині після Першої світової війни, що вплинуло на зродження у Митрополита Андрея великої, благородної ідеї заснувати Богословську Академію та поручити її організацію і ректорство о. д-рові Йосифові Сліпому. Автор наводить слова ректора про значення Духовної Семінарії і її вищим твором — Богословською Академією в житті українського народу. З їх мурів „виходили знамениті бесідники, драматурги, повістярі, поети, світлі діячі й патріоти, політики й економісти, вчені богослови, філологи, етнографи, історики, організатори і диригенти хорів, композитори і ін.; словом з цими святими мурами зв'язана історія нашої Церкви і Народу". Із питомців і настоятелів цих двох установ, — додає Сениця, — вийшли Патріярх Йосиф, кілька митрополитів і кардиналів, архиєпископ Мирослав, десятки єпископів, між ними Кир Ізидор і Кир Іван Прашко, сотні церковних достойників і тисячі ревних священиків. Немало духовників, професорів і питомців боролись у рядах УСС, УГА, ІД УНА і УПА". В дальшій частині доповіді з'ясовано сутню діяльність Академії та її трагічний епілог під час двох большевицьких окупацій Галичини. Це фактологічна і струнко опрацьована доповідь. У другій доповіді цей же автор розглядає значення Українського Католицького університету ім. св. Климента в Римі та його конкретну діяльність і досягнення, а в третій — інформує про останні дні життя, смерть і похорон Слуги Божого Андрея та на підставі свідчень очевидців, присутніх при смерті Митрополита, заперечує поширені тоді газетні вістки, що Митрополита отруїли енкаведисти. Свідками його природної смерти були Владика Йосиф Сліпий, о. Петро Кревза, брат Митрополита о. ігумен Климентій, священики, монахині і лікарі. Згідно з їх свідченнями Митрополит помер на поворотну ґрипу і поширення паралічу 1-го листопада, 1944 року о годині 1:15. Похорон відбувся 5-го листопада, і в ньому взяли участь усі єпископи, крім обох станиславівських, 150 священиків, 70 студентів і 130 семінаристів та непроглядні маси народу. Нагробне слово сказав Кир Йосиф Сліпий. Тіло Слуги Божого Андрея поховано в підземеллі катедри св. Юрія, над гробом Митрополита Сембратовича.

(Продовження буде)

Громада у Бостоні відзначила 110-річчя НТШ

Заходом української парафії Христа Царя у Бостоні відбулося спільне Свячене у парафіяльній залі, котре складалося з двох частин: перша частина була присвячена Святам Великоднім і Христового Воскресіння, його звичаям і традиції, а друга—відзначенню 110-річчя Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Відбулася ця імпреза після Св. Літургії , яку відслужив о. декан Петро Огірко в асисті о. диякона Богдана Тарнавського, під час котрої співав церковний хор під управою Олеся Кузьми. Вітаючи присутніх, що заповнили залю, голова церковного комітету Михайло Возьний відкрив свято і попросив о. пароха провести молитву, котру розпочато відспіванням тричі „Христос Воскрес". Після цього було посвячення Божих дарів, а потім—спільний великодній сніданок.

Голова М. Возьний представив присутнім провідника свята адвоката Богдана Зозулю, котрий, перебираючи провід, представив присутнім гостей за головним столом; д-ра Івана Дідюка, о. диякона Богдана Тарнавського, д-ра Ярослава Падоха, о. Петра Огірка, інж. Конрада Гусака, о. протоієрея Миколу Невмержицького, мґра Ореста Щудлюка, дружину о. протоієрея М. Невмержицького, дружину о. диякона Тарнавського та голову комітету М. Возьного.

З короткими промовами виступали: о. Петро Огірко, о. диякон Богдан Тарнавський, мґр Орест Щудлюк, о. Микола Невмержицький і проф. д-р Ярослав Падох, котрий на запрошення о. пароха говорив про українські великодні звичаї, що їх створив наш народ у сивій давнині до християнської доби і які були християнізовані. Доповідь була цікава і присутні винагородили його гучними оплесками. Далі відбулася розгривка писанок, яку приготовило церковне сестрицтво.

В другій частині свята відзначено 110-річчя Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Провід цією частиною перебрав д-р Іван Дідюк, голова Ділового комітету відзначення свята, котрий створено у Бостоні минулого року з метою придбати матеріяльну допомогу на перебудову недавно закупленого дому НТШ. Щоб познайомити присутніх з НТШ і його цілями, працею та потребами д-р Дідюк попросив до слова президента НТШ д-ра Ярослава Падоха, котрий у своїй доповіді подав історію заснування Товариства, його працю на рідних землях і на чужині—у Німеччині, Франції, а на кінець в Америці та описав досягнення для добра українського народу.

Зокрема розповів про працю в Америці і закуп нового дому, його перебудову та про борги в сумі півмільйона долярів. Були запитання і дискусія, під час якої д-р Дідюк заохочував присутніх і всіх українців Бостону й околиці, щоб стали фундаторами НТШ і його дому, склавши 1,000 дол; меценатами 500 дол., або добродіями, склавши від 100 до 500 дол. Він підкреслив, що, щоб мати здорову і свідому громаду, треба дбати про наукові установи та давати їм всесторонню допомогу, а для цього треба мати здорову матеріяльну ділянку. Ми маємо кредитові кооперативи, майно яких перейшло 600 мільйонів долярів, але до них включилося тільки від 15 до 20 відсотків українців, хоч у Америці й Канаді є понад два мільйони українців.

Лише подумаймо,—сказав д-р Дідюк,—якби всі українці склали гроші у наших кредитівках, скільки вони могли б дати допомоги нашим науковим установам! Але й далеко не всі кредитівки склали свій уділ на ювілей 110-річчя НТШ, щоб воно могло сплатити борг за новий потрібний дім.

Д-р Дідюк подав імена громадян, які вже зголосили або вплатили пожертви на НТШ, склав їм подяку та звернувся з гарячим закликом жертвувати до присутніх на залі осіб і представників громадських установ. Після цього та короткої дискусії й запитань, на які вичерпно відповів д-р Падох, зголосили свої ювілейні пожертви нові жертводавці. Д-р Дідюк з радістю підсумував усі наспілі пожертви в сумі 7,180 долярів, повідомивши, що збірка на НТШ буде продовжуватися як серед громадян, так і серед місцевих установ, бо досі склала свою пожертву тільки одним-одна установа—Українська Братська Федеральна Кредитова Кооператива в сумі 1,000 долярів. З-поміж громадян склали по 1,000 долярів такі особи: Анна Смолинська, Яків Шегрин, Степан Сідлярчук, Данило Бортник, Василь Міґован і д-р Іван Дідюк. Враховуючи Кредитівку, сім жертводавців склали разом 7,000 долярів і стали доживотними членами-прихильниками НТШ та фундаторами його дому. Їх імена, заявив д-р Дідюк, будуть на все пишатися на почесній таблиці в притворі дому НТШ в Ню Йорку. Вони також одержать мистецьку почесну грамоту. Крім цих великих жертводавців, склали по 100 дол. й стали ювілейними добродіями НТШ такі громадяни: о. Петро Огірко, адвокат д-р Богдан Зозуля, інж. Конрад Гусак, Григорій Чорній , мґр Роман Федорів, Дмитро Ґалонжка, Антін Ґалонжка, д-р Олександер Стеткевич і Дмитро Мельник. Володимир Федорів склав 180 дол. Деякі із згаданих повідомили д-ра Дідюка, що їх даток—це тільки завдаток на їх повну пожертву 1,000 долярів на шляху, щоб стати постійним членом НТШ та його фундатором.

Після цього д-р Дідюк подякував жертводавцям та д-рові Ярославові Падохові за труд і час, який він не пожалів для нашої громади в Бостоні й заповів, що Ювілейний збірковий комітет в Бостоні закінчить цю свою діяльність щойно після того, як всі громадяни, передусім місцеві установи складуть свої датки в міру своїх сил та великих потреб НТШ й української науки.

Ширшу подяку усім жертводавцям, а зокрема збірковому комітетові під проводом д-ра Дідюка та отцям парохам П. Огірковi й М. Невмержицькому, який великодушно заповів допомогу для НТШ від себе й своєї парафії, склав голова НТШ д-р Я. Падох. Потім о. протоієрей М. Невмержицький провів кінцеву молитву. Збори залишили у присутніх почуття добре виконаного громадського обов'язку.

Д-р І. Дідюк

Великодні звичаї в Українському Інституті Америки

Ірена Гошовська (зліва) та Марта Тишинська (на задньому пляні) показують писання писанок.

(*Фото: Лада Сочинська*)

Ню Йорк, Н. Й., (Р.С-кий) „Небагато народів може похвалитися більш чудовими, святочними і барвистими Великодніми звичаями, як це має змогу український нарід"—такими словами започаткував лист-запрошення на дуже цікаву, майже унікальну імпрезу, яка відбулася у Вербну суботу і неділю, 14-го і 15-го квітня ц. р. в Українському Інституті Америки, його президент інж. Володимир Назаревич.

Біля 1,000 нюйоркчан і туристів із Америки і Канади та інших країн світу мали змогу, деякі з них вперше, познайомитись з українськими великодніми традиціями під час цих двох днів, які з великим зусиллям і напричуд вміло підготовила група молодих професіоналістів, зорганізована при Інституті й очолювана Юрієм Мартинюком.

До організаційного комітету, крім нього, належали ще ред. Роман Чайковський, новообраний голова Комісії Зв'язків УІА, Рома Пашковська і Христина Обушкевич, координатором була Уляна Близнак.

Ми мали нагоду говорити з деякими людьми, реґулярними відвідувачами довколишніх музеїв та артистичних ґалерій, які не раз проходили поруч чудового будинку Інституту, але щойно тепер мали змогу зайти досередини і з дива не могли вийти, що там приміщаються культурні скарби досі для них незнайомої нації.

Успіх цієї імпрези треба завдячувати пляновій підготовці організаторів. Кілька сотень летючок приготовила Уляна Близнак і разом з Юрієм Рубльовським роздала їх у середмісті Ню Йорку. Степан Тур виготовив плякати з великою писанкою, які появились у вітринах недалеко Інституту і притягнули численних глядачів. Два перші поверхи були зі смаком удекоровані. При вході у фоЙє зустрічали відвідувачів античні писанки з колекції Нани і Ростислава Сочинських і Марти Тишинської, приміщені поза скляними загорожами, вербні галузки і квіти у вазах, невелика, але важлива збірка старих фотографій українських сіл під час Великодніх Свят, власність Слави Ґеруляк, які представляли гагілки, церковні сцени та церемонії свячення кошиків із різною поживою. Посередині висіла мапа України, яка помагала відповідати на питання зацікавлених цією для них „екзотичною" країною.

У сусідній кімнаті, яка служить як бібліотека, гості мали змогу при звуках великодніх церковних мелодій знайомитись з мистецтвом писання писанок, яке демонстрували одягнення у народні строї три молоді красуні—Ірена Гошовська, Таня Оберишин і Марта Тишинська. За окремим столом, прикрашеним, крім різних справ, пишними удекорованими двома пасками, які спекла Анна Зєлик, Рома Пашковська частували гостей великодніми стравами. Кімната була прикрашена килимами, вишиваними скатертями, рушниками, які щедро випозичив Мирон Сурмач, молодший, власник книгарні на долині міста, а також старовинними вишивками, подушками та іншими мистецькими експонатами із власної колекції Інституту.

На другому поверсі щопівгодини показувано кількаразово нагороджений фільм Славка Новицького „Писанка".

Неправильне уявлення, непоінформованість і не раз уведення в оману, зокрема щодо ідентичности українських звичаїв із російськими, які деякі відвідувачі наївно висловлювали, організатори уміло й переконливо спростовували, підкреслюючи окремішність і своєрідність української культури.

Ці два дні показу частини української культурної спадщини і традицій сотням неукраїнців, зробили дуже багато для популяризації української справи. Рада Директорів Інституту, а зокрема молоді його члени та приятелі, плянують влаштовувати такі імпрези щороку з надією, що українська громада підтримає їх морально й матеріяльно, підсилюючи скромні фонди Інституту щедрими пожертвами.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ ВІД НАС

сл. п. д-ра

Миколи Кузьмовича

була відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в дні 11-го червня 1984 року у УКЦеркві св. Родини у Вест Айсліп, Н. Й.

Дружина: ОЛЬГА
Діти: ХРИСТЯ і ЮРКО з родинами

ФУНДАЦІЯ ІМ. ІНЖ. БОГДАНА БЕМКА

Вшановуючи св.п. інж. Богдана Бемка дякуємо усім, що зложили датки на постійний фонд для вишколу дяків-диригентів.

ЗЛОЖИЛИ З ФЛОРИДИ:

2,000.00 дол. — Український Американський Союз,
1,000.00 дол. — Хор „Україна",
594.00 дол. — Обід в пам'ять інж. Богдана Бемка,
224.00 дол. — Оркестра,
по 100.00 дол. — Луіза Арвин, Родина Цеґельських, Родина Чудай, Родина Хлиста, Люба Ціховляс, Родина Фернандез, Оля Фріт, Богдан Головід, Орися Джансон, Родина Когут, Родина Копинець, Родина Мазуркевич, Осипа Михайленко, Родина Панчук, Марія Попович, Стефан Попович, Ярослав Сембай, Родина Сеник, Родина Чернишов, Родина Титла, Родина Задойних, Родина Керлайза,
60.00 дол. — Родина Зелем,
по 50.00 дол.—Роман Іваницький, Родина Левенець, Анна Тракас, Родина Вересюк,
по 30.00 дол.—Родина Чепак, Родина Черевко,
по 25.00 дол.—Кароліна Борак, Родина Бучинських, Родина Гринович, Родина Ілчитин, Родина Кудин, Родина Мельник, Родина Пеленичка, Таня Сиротюк, Родина Ярдуміян,
по 20.00 дол.—Стефан Данкай, Марія Футей, Родина Лесишин, Родина Павник, Родина Пестик, Наталка Шараневич, Родина Сулима, Родина Вертипорох,
17.00 дол. — Родина Дячик,
по 15.00—Родина Чрзановських, Реймонд Ґендрон, Антонія Мозуркевич,
по 10.00 дол. — Родина Білоус, Анна Борш, Ольга Бучинська, Михайло Демянчук, Родина Дробіш, Мирон Гембарський, Родина Козар, Родина Лешинських, Родина Медвідь, Стефанія Задойна, Родина Заремба,
по 5.00 дол. — Катерина Боднар, Іван Дудка, Рей Гофман, Анна Гольман, Іван Леско, Анна Лісевич, Христя Панчук, Лена Самотюк, Іван Соколовський, Таня, Вероніка Туз,
додатково: — 210.00 дол. — Український Релігійний і Культурний Осередок ім. Св. Андрія.

З даної збірки залишилось 1950.00 дол. на Флориді.

ЗЛОЖИЛИ НА ПОМИНКАХ:

по 200.00 дол. — д-р Борис і Ольга Бемки, Іванна Бемко з дітьми,
по 100.00 дол. — д-р інж. Лев і Джейн Бемки, інж. Микола і Ірена Ставничі, інж. Іван і д-р Наталія Коропецькі, Роман Іваницький,
по 50.00 дол. — Роман і Надя Канюки, Артур і Евелин Катзин, д-р Володимир і Галя Король, мґр Іриней і Анета Коваль, інж. Роман і Марія Циган, інж. Юрій і Маруся Циган,
30.00 дол. — д-р Петро і Рея Грицаки,
по 25.00 мґр Мирон і Надя Пінковські, д-р Богдан і Ірена Лончини, інж Орест і Ярослава Загайкевичі, В. і Оля Цеґельські, Анастазія Бемко, Марія Ставнича, Петра Бемка Bowling Team, Антін і Антонія Змий, Юлія Катзин, Ліса Гіленбренд, мґр Іван і Олена Костюки, безіменна з Кренфорду,
по 20.00 дол. — Роман Маринович, Василь і Софія Циган, інж. Олександер і Анна Пришляк, Орест Кузьмінський, Лев Кузьмінський, інж. Едвард і Олена Мельничуки, Оксана Гораєцька, Джан і Катерина Тіно, Марія Білозор, інж, Богдан і Марія Лісовські, інж. Дамян і Лідія Ґечі, Ольга Кіхтан, Богдан Бабяк,
по 15.00 дол. — Ольга Мусаковська, Галя Кузьмінська,
10.00 дол. — Джосеф Кремер.

Гроші в сумі 6,940.00 дол. призначено для Українського Католицького Дяківського Інституту при Митрополичій Семінарії у Стемфорді. Цей Інститут є одинокий в Америці, що провадить семінарі для вишколу дяків. Кожного року (літом) відбувається такий вишкіл в околиці Ню Йорку і в Канаді під проводом п. Йосифа Роля. Цього року частина грошей буде зужита на видання підручника „Самоїнкового співу Української Католицької Церкви". Так само частина грошей із того фонду буде вжита на покриття коштів для потребуючого кандидата.

Ми сподіємося, що наші старання в цьому напрямі є гідні мети та будуть продовжуватись на Славу Божу, нашої Церкви і Українського народу.

Пожертви просимо висилати на слідуючу адресу: B.V. Bemko Memorial Fund, Self-Reliance (Elizabeth, N.J.) Federal Credit Union, 735 Vernon Ave., Kenilworth, N.J. 07033.

За Комітет — інж. Роман Циган
Христя Бемко

ПОДЯКА

З волі Всевишнього смерть перервала 11-го лютого 1984 р. нитку життя нашої Найдорожчої МАМИ, БАБУСІ, СЕСТРИ та ТЕТИ

бл. п.

СОФІЇ з ЛАСТОВЕЦЬКИХ ПЕЛЕНСЬКОЇ

залишаючи нас у глибокім смутку і великім болю. У тім часі були для нас великою полегшою відвідини Покійної у шпиталі під час Її недуги, а після смерти вислови співчуття, квіти на домовину, жертвовані Служби Божі та датки на добродійні цілі від Родини, Приятелів і Знайомих, так Покійної, як і наших.

Дякуємо о. парохові Йосифові Панасюкові за двократні відвідини Покійної у шпиталі та уділення Їй останніх обрядів, а вкінці за відправлення похоронних Богослужень у похоронному заведенню, парохіяльній церкві та відпровадження Тлінних Останків Покійної на цвинтар. Дякуємо рівнож п. дириґентові Михайлові Добошеві з Нюарку, Н. Дж. за спів під час похоронних відправ.

Ми невимовно вдячні п. д-рові Юрієві Чировському за його піклування Покійною під час Її короткого побуту у шпиталі, його старання облегшити Її терпіння та допомогти Їй повернутися до здоров'я. Ми глибоко вдячні п. д-рові Любомирові Кузьмакові, який відвідав Покійну, щоби служити своїм досвідом і евентуальною порадою лікарям у шпиталі.

Сердечно дякуємо Приятелям і Знайомим Покійної, нашим Приятелям і Знайомим за вислови співчуття, за участь у похоронних відправах 12-го і 13-го лютого 1984 р. та похоронах Покійної 14-го лютого 1984 р.

Дякуємо щиро похоронному заведення Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж. за достойне та гарне переведення похоронів нашої Дорогої Покійної.

Наша найсердечніша подяка Всім, що відвідували Покійну в часі Її недуги у шпиталі, що зложили квіти на Її домовину, віддали Їй останню християнську прислугу під час похоронних відправ, пожертвували на Поминальні Служби Божі та щедро жертвували на сироти у Бразилії.

Хай вселаскавий Господь Бог щедро винагородить Вас за це!

Товако, Н. Дж. — Ню Йорк, Н. Й., 31-го травня 1984 р.

Донька — ЛІДІЯ ПАСЛАВСЬКА з чоловіком БОГДАНОМ
Брат — БОГДАН ЛАСТОВЕЦЬКИЙ з дружиною ЛІДІЄЮ
Внуки:
МИХАЙЛО ПАСЛАВСЬКИЙ з дружиною ЛІЛІЯНОЮ
МАРІЧКА ОМЕЦІНСЬКА з чоловіком РОМАНОМ
ОЛЯ ПАСЛАВСЬКА
Братанич — АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ з з дружиною ДОЗЕЮ

•

На СИРІТ у Бразилії зложили: по 100 дол. — Ластовецькі А. і Д., Ластовецькі Б. і Л., Сливоцькі С. і В.; по 50 дол. — Павлинські д-р С. і У., Раковські Р. і Л. з родиною, Сумики А. і М.; по 25 дол. — Демчуки Б. і А., Зятик Г., Клюфаси О. і О., Лапичак Л., Охримовичі Ю. і І., Турянські Я. і Т.; по 20 дол. — Галібеї Р. і Л., Кухи В. і Н., Юркевич Н.; по 10 дол. — Ґідеї І. і В., Івашки Я. і М., Коленський Л., Шавяки Я. і Л.

На РОЗМАЛЮВАННЯ ЦЕРКВИ св. Юра в Ню Йорку 50 дол. зложила Надія Гадзевич з синами Маркіяном і Юрієм та донькою Лідією Анджеліні.

На РАДІО-ПРОГРАМУ оо. Василіян у Ню Йорку — 10 дол. Надія Гадзевич з сином Маркіяном.

На ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ жертвували: Блюй О., Джус І., Коленський Л., Ластовецькі А. і Д., Ластовецькі Б. і Л., Павлишини С. і О., Паславські Д. і О., Пенцаки Д. і Л., Ракочі Я. і Т., Турчан О., Шумейки А. і В.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ у Ню Йорку зложили: 100 дол. — Шумейки А. і В., Mass Offerings: Angelene R. and L., Harrington D. and W., Hayes D., Luyster P. and R., Rodgers I., Schwebius L., Yeager A.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 4-го червня 1984 р. відійшла у Вічність на 86-му році життя, в Снятині, Україна моя Дорога ДРУЖИНА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ СІДЛЯРЧУК з ЛЯШКЕВИЧІВ

ПОХОРОН відбувся в середу, 6-го червня 1984 р.

Горем прибиті:
муж — СТЕФАН
дочки:
ЯРОСЛАВА СТОЛЯРСЬКА з мужем МИРОСЛАВОМ, сином ІГОРЕМ, синова НАТАЛКА і правнук НАЗАРКО та дочкою ГАЛИНОЮ
ЗЕНОВІЯ з мужем РОМАНОМ і синами ЮРІЄМ і АНДРІЙКОМ
син — ОМЕЛЯН із дружиною ІРИНОЮ і дітьми ТАМАРОЮ і МАРІЙКОЮ
сестри:
НАНЯ з мужем НИКОЛАЄМ в Бостоні
НАТАЛКА з дітьми в Україні
сестрінки: МИРОН, НАДІЯ і ЛАРИСА в Бостоні
кузини — в Детройті, Канаді і Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

СХВАЛЕННЯМ ПОНАД...

(Закінгення зі стор. 1)

1. Поновно шле свій братерський привіт поневоленому комуно-московськими імперіялістами українському народові, який продовжує свою героїчну боротьбу за свою національну самобутність та державну незалежність і непроминаючі вартості в багатьох ділянках життя. Головний Уряд УНС закликає всіх своїх членів продовжувати і пожвавлювати свою активну участь в усіх акціях, скерованих на допомогу українському народові в його змаганнях.

2. Вітає уряди, Конгрес — Парлямент та народи своїх країн, З'єднаних Стейтів Америки і Канади, висловлює їм вдячність за всі їхні рішення і акції, скеровані на оборону людських і національних прав усіх народів світу, зокрема українського народу, та апелює до наших урядів продовжувати і посилювати ці акції.

3. Вітає в пошані Ієрархію наших Церков та проводи наших церковних об'єднань, вітає нашу світову громадську надбудову та наші крайові централі, вітає проводи і членів наших крайових і місцевих харитативних, наукових, молодечих, жіночих, економічних та всіх інших установ і закликає всіх своїх членів активно включатися в усі їхні акції, ведені для добра нашої громади і нашого народу.

4. Головний Уряд УНС, йдучи за закликом Ієрархів наших Церков та проводів наших релігійних об'єднань і мавши на увазі жорстоке нищення безбожницьким окупантом релігії та Церков в Україні, закликає всіх своїх членів активно включитися в підготовку найгіднішого відзначення 1000-річчя хрищення України в 1988 році.

Ствердження

1. У 90-річчя існування і праці УНС, Головний Уряд УНС стверджує і підкреслює, що ідеали й завдання, поставлені в основу УНС його основоположниками-піонерами, залишаються й надальше незмінними, та закликає все наше членство бути їм вірним, їх обороняти та продовжувати.

2. Головний Уряд УНС з великим признанням стверджує, що Головний Екзекутивний Комітет прикладно виконав минулорічну резолюцію Головного Уряду в справі участи у „згадці самим та пригадці іншим" — 50-річчя голодової облоги України в 1932-33 рр.

3. Головний Уряд УНС найгостріше засуджує драконську і нелюдську заборону московсько-комуністичного уряду відносно пересилання допомоги своїм рідним в Україну.

Заклик

Головний Уряд УНС закликає все членство та українську громаду взяти масову участь у соборній маніфестації проти русифікації в Україні, що відбудеться у 20-річчя побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні 16-го вересня ц.р.

Різні справи

У коротких дебатах над „різними справами" перед закінченням нарад почесний член Головного Уряду і колишній головний секретар д-р Ярослав Падох, голова НТШ, закликав, щоб усі члени Головного Уряду активно допомогли та причинилися до успіху запляннованої маніфестації у Вашінґтоні.

Заключне слово д-ра І. Флиса, закінчення нарад

Після вичерпання порядку нарад, головний предсідник д-р Іван О. Флис ствердив, що ці наради він уважає за одні з найбільш конструктивних, про що може посвідчити неймовірний факт, що на цих однотижневих нарадах не було ані одного зголошення „у справі формальній". Очікує і просить Бога, щоб ці наради в результаті принесли ще більше допомоги і надії нашому українському народові та ще більше користи і чести УНСоюзові і нашій громаді.

На цьому він формально закрив наради, прохаючи о. протопресв. Степана Біляка провести кінцеву молитву, після якої всі приявні відспівали традиційно „Ще не вмерла..."

Увесь перебіг нарад протоколувала, користуючись магнітофонним записником, секретарка Організаційного Відділу Марія Савчак, заанґажована до цієї відповідальної функції головним секретарем Володимиром Сохановим, відповідальним за всі протоколи УНСоюзу.

З нагоди цих річних нарад, хоча і поза їх офіціяльною програмою, відбулася в четвер 7-го червня ввечорі, святочна вечеря з відповідною програмою, якою — як уже багато років раніше — проводив почесний член Головного Уряду та сеньйор сеньйорів інж. Степан Куропась. Урочистою частиною в програмі цього вечора була передача всім членам Головного Уряду, включно з почесними, ювілейних плякатів УНС з нагоди його 90-річчя та вшанування співом многоліттвія проф. д-ра Богдана Гнатюка, довголітнього гол. контролера УНС, з нагоди його уродин. У розваговій частині програми члени Головного Уряду жінки виконали — згідно з їхнім окресленням — вокально-хореографічну точку: „Ми переберем!" — очевидно, що УНСоюз.

Чеський...

(Закінгення зі стор. 2)

думку рецензентки — є те, що при кожному гаслі наводяться старі (історичні) й діялектичні форми даного українського слова, опісля деривати (похідні форми), а теж — чого менає в наших словниках — синоніми. З інших слов'янських мов наводяться найосновніші відповідники; етимологічна частина є зв'язка, наводяться головні можливості пояснення етимогогії та найважливіша література (не без пропусків і неточностей).

Подібний етимологічний словник опрацьовується в Києві під керівництвом О. С. Мельничука. В 1982 р. вийшов друком перший випуск на 630 сторінок, що обхоплює слова на букви А-Г. Цей „Етимологічний словник української мови" відзначається багатством словного матеріялу, теж і діялектного; перегляд дериватів подається при гаслі, менше проглядні слова творять окремі гасла. І цей словник етимологізує власні імена. Все ж ідеться тут про словник сучасної мови (вибір матеріялів торкається тільки 19 й 20 сторіччя), архаїзми не подаються як гасла (напр. Рудницький має гасло „в'яще", а київський словник включає всю проблематику у власне ймення „В'ячеслав"). Етимологічна частина в київському словникові є багатша, як у Рудницького, навпаки ж вибір чужомовних слів тут вужчий. В цілому треба сказати, що словник цей заповідається як добра інформація про осяги науково-етимологічних студій, та буде видатним імпульсом для слов'янської етимології".

Стільки Е. Гавлова. Треба додати, одначе, що новий київський словник залишив історію слів, перескакуючи із 20 сторіччя прямо в праслов'янську добу, немов би то українська мова не мала ніякої історії: а назв включено тільки особові ймення, залишаючи українські прізвища, всю топоніміку з історією й походженням таких назв як „Київ", „Галич", „Білорусь" ітп.; в етимологічній літературі „проскрибовано" всі праці українських мовознавців у вільному світі, включно з першим словником Яр. Рудницького, другим Митрополита Іларіона, тощо. Справді новий (третій із черги) етимологічний словник буде — як пише Е. Гавлова — „видатним імпульсом для слов'янської етимології" й ще видатнішим свідоцтвом політичного тиску на українських мовознавців у під'яремній Україні, щоб промовчували не тільки історію української мови, але й усіх, хто пише про неї серед вільних наукових умов Заходу.

Пісні чикаґського ансамблю „Мальви" на платівці Монтреальського „Євшану"

Співачки і музиканти ансамблю „Мальви".

Мальви — прекрасна горда квітка, таємнича і самобутня, така ж як і вокально-інструментальний ансамбль, що взяв собі цю назву.

І несуть „Мальви" в собі цю красу, плекаючи її в піснях і сіючи любов в серцях слухачів. Свіжість і унікальність, оригінальність і неповторний стиль ансамблю, (авторами більшости пісень є самі керівники ансамблю Марійка Гаврилюк і Павло Гончаров) не залишать нікого байдужими.

Платівка „Мальви", яку пропонуємо слухачеві має дуже цікаву історію.

Щоб дати змогу українській громаді ознайомитися з репертуаром маловідомих творчих ансамблів, в 1983 році фірма „Євшан" проголосила конкурс на кращий український вокально-інструментальний ансамбль. Нагородою мав бути випуск платівки з репертуаром ансамблю-переможця. „Мальви" цей конкурс виграли. Таким чином і вийшла у світ ця платівка.

На першій стороні обгортки — замріяні хлопці і дівчата у вишиванках, позаду них — міська стіна, сучасний вихор життя та нове середовище, у якому живуть вони, плекаючи рідну пісню. Співачки ансамблю: Марійка Банах, Мирося Басара і Марійка Гаврилюк, та музиканти — Павло Гончаров, піяно, синтезатор, Юрій Павлик, гітара, електрична гітара й бас-гітара, та Володимир Попович, бубен. На зворотній стороні обгортки українською та англійською мовами подані назви пісень та коротка історія творчого життя ансамблю.

Крім унікальних пісень написаних керівниками ансамблю „Мальви", на платівці також записані народні пісні та пісні сучасних композиторів, такі як „Біґли коні", „Намалюю вітер", „Ой, вишеньки", Ой, закрутились", „Пісня любови", „Ой, Іване", „Серце сміється", „Любити завжди буду" і „Вишиванка". Одною з найбільш зворушливих пісень є партизанська пісня невідомого автора „Там у лісі", у якій поранений партизан розказує про своє нещастя санітарці і бажає, щоб вона написала листа до його рідних.

Сміх і сльози, сонце і вітер, кохання і розлука переплітаються, підхоплені молодими голосами, і ви стаєте частиною того неминучого, що зветься любов'ю до української пісні.

Платівка свідчить про музичний талант виконавців і є однією з найцікавіших українських платівок сучасних молодечих ансамблів у вільному світі.

Платівку або касетку можна придбати в українських книгарнях, або безпосередньо у фірми „Євшан": Yevshan Communications Inc. Box 125 Station St. Michel Montreal, Quebec, Canada H2A 3L9.

Ціна платівки або касети 8.98 дол. та 1.50 за пересилку.

Берхтесґаден

(Замість квітів на могилу Ікера)

...Літа споминаєм щасливі,
Що в сірій згубилися млі,
Розплились у морі безкраїм...
І тільки далека луна
У серце часом нагадає,
Що й в нас була власна весна...

(Роман Завадович)

У травні цього року минає 37 років, як ми учні 8-ої кляси берхтесґаденської гімназії склали іспит зрілости, здали матуру. Хоч вже багато років проминуло від тієї пам'ятної події, як ми стали зрілими людьми, дуже часто відсвіжуються у пам'яті поодинокі події, товариші шкільної лавки, наші учителі, яких ми звали професорами.

Пригадую нашого незабутнього директора гімназії проф. Володимира Радзикевича, що з такою любов'ю і батьківською посвятою вчив нас української мови. Василя Стецюка, професора латинської мови, що дійсно відповідав усім вимогам університетського професора. Він не тільки вчив латини, але вщеплював любов і пошану до тієї мови, що була мовою культурного і наукового світу. Тому що та „любов" до латини не дуже то закорінювалась у наших серцях, довелось йому не раз суворим тоном її наганяти.

Ніколи не забути нам професора Шляхтиченко, яка була не тільки дуже добрим педагогом математики, але також для більшости, що жили у бурсі, порадницею і найближчим другом. Ми звали її „тіточкою", бо дійсно опікувалася нами як своїми рідними дітьми. Наганяла спати вечорами, а вранці будила, як сама часто називала „мертві тіла".

Пригадую проф. Супінського, який вчив німецької мови і якого ми називали „кохасьом". Проф. Васькова, що товк хемію. Хіба можна забути нашого проф. Гайду, який вчив нас англійської мови! Ця мова була дещо іншою, ніж та, яку я почула в Канаді. Завжди залишиться в пам'яті о. професор Тарнавецький, який викладав історію і релігію. Цей наш дорогий отець професор був добрий на оцінки, хоч в більшості дуже мало давав нагоди говорити чи відповідати учням, бо сам любив говорити. Пам'ятаю як кілька учнів нашої кляси прийшли здавати історію до о. Тарнавецького. Він на самому початку розговорився, а коли прийшла черга нас питати, наш о. професор заявив: — Таж ви нічого не знаєте, я сам говорю, прийдіть за два тижні знову!".

Не може поминути проф. Чорнодольського, що вчив нас біологію. В нього ще досі зберігся нотатник, у якому він відмічував успіхи і давав оцінки поодиноким „жертвам". З вдячністю згадую проф. Федусевича, який вчив українську літературу і граматику.

Справді багато завдячуємо нашим професорам, що в невідрадних таборових умовах з великою посвятою і терпеливістю вчили нас прямувати до вершин, хоч часто самі тиснулись в невигідних комнатах, переділених паравaнами, без достатнього харчування і за довільних умов до праці. Все ж таки вони, ці наші „бельфери", вивели багатьох із нас в люди. Сьогодні наші колеги, колишні учні берхтесґаденської гімназії здобули чільні місця у країнах нового поселення.

До наших професорів слід зарахувати також і нашого Івася (Ікера), який недавно відійшов від нас у кращі світи. Щоправда він, Керницький, нічого у нас не викладав. Але дехто йому, а також покійному поетові Андрієві Гарасевичеві, завдячує багато. Пам'ятаю, коли ми здавали письмову матуру. Насправді чомусь нас опанував страх. Було це весною 1947 року 29-го квітня. „А" кляса вже другий день писала письмову матуру. Сьогодні пишуть німецьку задачу. Крім комісії, там є „кур'єри" „Кохасьо", „Ксьондз", і „Чорнодоля". Трохи всі денервуються. Ми заглядаємо крізь вікна, нав'язуємо зв'язки і ждемо, щоб понести їм сніданок, а це добра нагода на „першу допомогу"... Завтра здаємо українське. Бурса старається вчитись, але ніяк не має настрою. В „Штрубензе" (калабаня) жаби концерт дають, надворі так красно, але кожний думає, як то завтра буде. Це останні рядки із щоденника бурси.

Були різні думки і чутки, що теми будуть нелегкі, час обмежений, ще до того дижурні професори створюють обставини, що тяжко було думати. І тут прийшли ці два наші приятелі, Андрій і Івась, нам на допомогу. Хтось передав на „світ" теми задач з української мови і літератури. А там вже ці два „спеціялісти" опрацювали і готове завдання передавали через нашого незабутнього отця професора, що у своїй довгій рясі „перепачковував" до кляси. Кому було потрібно допомоги, завжди наспіла своєчасно. Напевно, нікому із наших строгих панів професорів і не снилось, що в нас діяв так добре зорганізований зв'язок із зовнішним науковим світом. І, власне, коли згадуємо наші шкільні часи, нашу матуру, наших професорів, з великою вдячністю і подивом згадуємо молодого поета, пластуна і альпініста Андрія Гарасевича та письменника-гумориста Івася Керницького і незабутнього о. проф. Тарнавецького, які направду розуміли нас „нещасних" матуристів, і старались допомогти.

Тому не дивно, що кожного разу, коли ми влаштовували наші з'їзди чи зустрічі колишніх учнів, завжди просили також нашого Івася. Він не тільки радо приїздив і проводив час серед нас, але й виступав, читаючи свої гуморески, присвячені з'їздові чи нашій Альма Матер — гімназії. Опісля цю саму гумореску друкував у „Свободі" з дописною, що присвячує колишнім гімназистам табору „Орлик" в Берхтесґадені.

На жаль, на останній з'їзд що відбувся в Елленвіллі, Н.Й., наш приятель Івась не міг приїхати. В листі до нас оправдував себе: „Я записався до сімдесятників, а мене записали до клюбу ювілятів. Саме з тих ювілейних причин не зможу взяти участи в зустрічі берхтесґаденської гімназії в Елленвіллі. Бо ВШ. пані з СУА поквапились влаштувати мені в місяці жовтні „юбілеюш" і заарештували мене в Ню Йорку. Саме тут передаю Вам, Оленко, гумореску „Я також гімназист" на актуальну тему і прошу та уповноважнюю Вас відчитати цю річ під час розвагової програми, якщо б вийшла потреба і нагода. За що згори дуже дякую".

Я не читала цієї гуморески. Мене виручила наша Зеня Лавришко-Бундзяк, яка справді по-мистецьки її прочитала. Але усі ми відчували, що Івася Керницького таки бракувало серед нас. І буде його бракувати і на наступних з'їздах нашої „глибокої школи". Жаль, що не буде вже більше кому передати гуморески, присвяченої нам і нашій гімназії, щоб хтонебудь із нас прочитав.

Та пам'ять про цього доброго нашого приятеля Івася Керницького залишиться довго у нашій пам'яті й серцях.

О-ста